

FÓKUSZPONT

EMBERCSEMPÉSZ-MAFFIÁK NÉHÁNY
KILOMÉTERRE A SZERB-MAGYAR
HATÁRTÓL

Az elmúlt hónapokban gyakran hallhattunk a nyugati-balkáni migrációs útvonalról, és azon belül a Szerbiában tevékenykedő embercsempész-bűnszervezetek okozta problémákról. Az ezzel kapcsolatos elemzések többsége azt fejtegeti, hogy mi lehet az oka ezen szerveződések erőszakosságának, és hogy miért válik a helyzet egyre inkább tarthatatlanná. Jelen írásunkban viszont arra törekszünk, hogy bemutassuk, miképpen épülnek fel az ilyen bűnözői csoportok, milyen pozíciók és szerepek találhatóak meg szervezetükön belül, és hogy miért olyan nehéz vezetőiket az igazságszolgáltatás elé állítani. Világosan kiderül, hogy a legtöbb esetben szövevényes polip-szerkezettel bíró szervezetekről van szó, ami jelentősen megnehezíti felszámolásukat.

A csempész-bandák élén egy fő embercsempész található, aki az esetek többségében a konkrét tevékenység úzésétől [távol](#), például Afganisztánban, Törökországban vagy Görögországban tartózkodik, és csak a legkritikább esetben kerül a hatóságok látókörébe. Ami a hierarchiában alatta lévő személyeket illeti, fontos szerepe van az úgynevezett „[szimszártnak](#)”, aki egy afféle brókerként tevékenykedik és a legfőbb feladata a bevándorlókkal való kapcsolatfelvétel és az üzlet megkötése. Ha ez utóbbi megtörtént, akkor a pénzt nem neki fizetik ki közvetlenül, hanem „hivatalos” irodákban helyezik letétbe. Ezt követően a bevándorlók kapnak egy számsort, amit egész útjuk alatt megőriznek, és csak akkor diktálják be telefonon az összekötő embercsempésznek, ha már sikeresen megérkeztek a kiválasztott célországba. Ezenfelül lényeges szerep hárul az úgynevezett „[ribér](#)” vagy „ribérinek” (kurd szó, jelentése: vezető) nevezett személyre, aki legfőképpen a határok között, gyalogosan navigálja a bevándorlókat. Ez utóbbiak helyismerete döntő fontosságú a migránsok országhatárok közötti „mozgatásában”, és kiváló

helyismeretüket és tájékozódási képességüket jól bizonyítja az a tény, hogy sok esetben az erdős területek internetes lefedettsége híján okoseszközök nélkül is képesek feladatuk elvégzésére. Továbbá a bűnözői csoportok szervezői között megtalálhatjuk még a sofőröket és „[előfutókat](#)” (biztosítókat) beszerző egyéneket, akik a különböző kelet-európai országokban, pl. Moldovában, Romániában vagy éppen Szerbiában tevékenykednek és feladatuk, hogy rábeszéljék a jellemzően munkanélküli, legtöbbször valamilyen függőségtől szenvedő fiatalokat, hogy előre megadott GPS-koordináták alapján felvegyék az irreguláris migránsokat és a célterületre szállítsák őket, vagy éppen néhány kilométerrel a migránsokkal teli autó előtt haladva feltérképezzék az útvonalat. A hatóságok látókörébe legtöbbször pont ezen sofőrök és „előfutók” kerülnek, és a tranzitországok börtöneiben is nagy számban megtalálhatók, holott fontos tudni, hogy ők a leginkább pótolható elemei a bűnszervezeteknek, tehát elfogásuk csak kis mértékben járul hozzá a migrációs nyomás enyhüléséhez.

Az összefoglalóból is kiderül, hogy az embercsempész-hálózatok bonyolult [struktúrával](#) bírnak, és több szinten működnek, hogy elkerüljék a hatóságok figyelmét. A felépítésük általában hierarchikus és fragmentált, ami azt jelenti, hogy a szervezet különböző szintjein dolgozó tagokat gyakran csak a saját szűkebb környezetük ismeri, és a teljes kép legtöbbször rejtve marad. Ennek eredményeként az egyes tagok letartóztatása vagy tartózkodási helyük felfedése nem feltétlenül vezet az egész szervezet felszámolásához, ami jelentős kihívások elé állítja a különböző országok hatóságait. Egyértelmű enyhülést hozhatna a nagyobb hálózatok vezetőinek elfogása, ami viszont sok esetben földrajzi távolságuk miatt nehezen megoldható feladatot jelent.